

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Josephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 17. Pro sensu S. Augustini in locis præcitatis dimicatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

festius Christi Patrem quam sint ceteri qui per concubitum & opus carnis generant.

XXI. Sed quomodo vera potest esse hæc Sancti Augustini sententia? nam illi qui per concubitum generant, quocunque tandem modo ad generandum procedant, id est sive ad id ex officio descendant, sive per libidinem ruant, sunt principium per se filiorum suorum; Divus autem Iosephus non est Pater Christi nisi per actionem Spiritus Sancti eius vices supplentis: Atqui quod quis est per se, magis est tale, quam qui est tantum per alium, & illius actionem: ergo &c. pro hoc sic

CAPUT XVII.

Pro sensu Divi Augustini in locis præcitatis dimicatio.

I. **N**OTANDUM primò, etsi priusquam Beata Virgo impragnaretur à Spiritu Sancto, Divus Iosephus nihil de eo præcaverit (quia id primò didicit ab Angelo, eum eam gravidam dimittere cogitaret) divinitus tamen ei datum est, ut actualiter ante cognosceret Deum posse si velit viro ex uxore sua, vel per conjunctionem, vel citra illam, dare liberos, sicut potest citra alimentum, si velit, dare homini ut in se vivat. Ex quâ cognitione & fidei suæ magnitudine, movente tamen illum ad id specialiter Deo in ordine ad executionem electionis de eo factæ in Patrem jam instantem, sic apud se resolvit: Cum id ita sit quod potest Deus, si velit, viro ex uxore suâ, vel per conjunctionem cum illâ, vel citra conjunctionem, dare liberos; Ego me igitur totum quoad hoc ipsius Divinæ providentiæ & voluntati committo, firmiter credens si Deus velit me habere prolem, mihi daturum renuncianti pro ipso operi carnis, non daturum autem quantumvis illud facienti, si nolit me habere prolem: unde & ex hæc reflexione non difficile abiit in votum castitatis inaudito exemplo.

I I. Hoc notandum inter omnia quæ ad Divi Iosephi commendationem dici

possunt nobilissimum, & ex quo multa suis locis non modica ad eius laudem colligam, non difficile suadetur cuivis homini pio: Nam primò illud mihi suggestit Divi Augustini doctrina Capite præcedenti num. 9. & 10. ex cap. 14. istius sermonis 63. de diversis transcripta, & Divi Iustini Martyris quæst. 66. ad Orthodox. supra hoc Tractatu cap. 3. num. 2. Secundò, quia nihil est in eo repugnans: quod enim dici posset esse ridiculum & stultum expectare prolem ex uxore sine concubitu per miraculum tunc omninò inauditum, nec ab inde amplius futurum, rejicitur. Primò, quia nõ dicimus certò expectasse prolem ex uxore sine concubitu, sed certò credidisse posse Deum si velit sine illo dare prolem: in quo nihil stulti, imò quod omnes crederent. *Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.* Luc. c. 1. Secundò, quia gratia electionis D. Iosephi fuit ut esset Pater Christi, ad quod & directè ex supradictis electus est: Cum ergo Dei ordinatum sit gratiam muneri ad quod elegit aprare, dicendum sine formidine, nullam D. Iosepho gratiam negatam, quæ conduceret ut ad illud munus Patris JESU melius præpararetur: Et hoc quidem tantò verius & certius, quanto æquius est cogitare Deum nullibi exactius hanc regulam servasse, quàm in Mariâ & Iosepho utroque Christi Parente. Cum ergo per hanc sanctam cogitationem Divus Iosephus melius ad suam paternitatem præparandus foret, ut constat, hæc gratia illi nullatenus est deneganda. Tertio, quia per hoc disponebatur ejus animus ad facilius & promptè postea assentiendum Angelo revelanti id ipsum sibi contigisse quod crediderat. Quarto, cum Divus Iosephus uxorem duxerit, sciret autem apprimè quod maledictus esset tunc ex lege sterilis in matrimonio, nullâ cogitatione melius confortari potuit, ut spretâ illâ legis maledictione, & apud homines probro, in continentiam cum Virgine uxore conspiraret, quam illâ. Quintò, ex nostro Imperfecto in Matthæum homil. 1. ad illa verba, *Ioseph autem vir ejus cum esset justus: ubi sic ad rem nostram argumentatur. Conceptionem manifestè videbat, & fornicationem suspicari non poterat,*

rat, possibilis esse credebatur mulierem sine viro concipere, quam Mariam posse peccare. Ex quo sic arguo ad propositum meum: si tunc sic cogitabat D. Iosephus & Deus cogitare dedit (aliàs quòd abiiisset cogitationes ejus?) posse scilicet mulierem sine viro concipere, si Deus velit, cur non etiam ante? ut sic magis disponeretur ad hoc ipsum recipiendum nunc re urgente & Angelo revelante? Sextò, ex Divo Augustino *Sermone 2. inter additos ad Opera ejusdem Patris à Chartus.* ubi sic ille Sanctus Doctor. *Inventa est Virgo illa pręgnans ad quam vir non accesserat, uterum quidem fetu intumuerat, sed virginis integritas manserat, seminatore fidei conceperat.* Attende sequentia. *Et Ioseph circa conjugem suam corpore non erat mixtus, sed tamen jam fide fuerat copulatus.* Hic pondera, & benè confer omnia inter se: Quid significat hoc ultimum? *Et Ioseph circa conjugem suam corpore non erat mixtus, sed tamen jam fide erat copulatus.* Certè istud non significat solam copulationem per vinculum matrimonii: supponitur enim tunc Virgo, cujus jam venter intumuerat, & fides seminatore fidei conceperat, fuisse conjux, circa quam ipse Ioseph non erat corpore mixtus. Quid autem nisi illud quod hie dicimus? quod scilicet Divus Iosephus fide illà, de quà hie, copulatus fit Virgini, ut scilicet illi fides ista fuerit pro copulà, quia scilicet propter illam Spiritus Sanctus ejus vices in Virgine supplevit ut conciperet.

III. Ex quo notando sequitur, quòd cum D. Iosephus se commiserit Deo quoad prolem in suo conjugio, Spiritum sanctum qui ei hanc mentem inspiravit, ut ei corresponderet, tantamque ejus fidem frustraneam esse non permitteret (prout mos est Dei) B. Virgini in eodem obumbrasse conjugio, atque ita ipsum eodem ipso modo Patre efficere voluisse, quo ipse per eum se talem fieri posse cogitaverat: unde manifestè sequitur Spiritum sanctum virgini obumbrasse ex directa voluntate, & expressà intentione supplendi vices ejus: quod satis indicavit etiam Augustinus cap. præced. num. 18. in his verbis: *Quòd Spiritus sanctus operatus est, utrisque operatus est, sed in eo sexu quem*

parere decebat operatus est hoc quòd etiam marito nasceretur. Non ergo Spiritus sanctus quasi nihil cogitans de Divo Iosepho virgini obumbravit, quando Christus in castis Virginis visceribus efformandus fuit, quemadmodum adhuc monuimus supra cap. 11. num. 14. sed ex intentione & voluntate supplendi vices ejus, & faciendi ipsum Christi Patrem ad quod ab æterno directè electus erat.

Notandum secundo, triplicem esse in universum viventium generationem: prima est purè spiritualis, cujus principium & terminus sunt purè spirituales: talis est & sola talis productio Verbi æterni à Patre in divinis, quæ est per intellectum: Secunda, è contra est purè materialis & corpora, cujus principium & terminus sunt purè materiales & corporei, qualis est productio arboris ab arbore, bruti à bruto: Tertia denique est mixta, cujus principium & terminus sunt partim materiales & corporei, partim spirituales & incorporei: qualis est productio hominis ab homine.

Notandum tertio, licet productio viventium simpliciter, idest vegetabilium, puta arborum & plantarum, sit verè & propriè generatio sicut & cæterorum, quia est processio viventis à vivente in similitudinem naturæ, terminus tamen ex vi talis generationis productus, non dicitur filius, nec principium producens Pater, & hoc omnes fatentur: non enim arbor A dicitur Pater arboris B, aut arbor B filius arboris A, cur autem hoc? quis aliud assignare potest nisi quia arbor B non est ab arbore A, ut à principio cognoscente, quemadmodum sunt termini seu effectus aliarum generationum?

Dices cum P. Oviedo Iesuita degenerat, controvers. 2. puncto 6. num. 1. arboribus & plantis vulgò filiationem denegatam fuisse, quia regulariter vix specialem aliquam similitudinem sensibus perceptibilem habet planta vel arbor cum suo producente, quam non habeat cum aliis suæ speciei: unde fit ut cum de ratione filii sit similitudo, quod illis in quibus vulgus vix aliquam similitudinem deprehendit

Zz3

IV:

V:

VI:

dir, filiationis proprietatem & nomen non attribuat.

VII. Sed contra, quia similitudo producti cum producente, quæ facit filium & Patrem, non est illa externa, sed specifica seu in natura & essentia: alii enim omnia individua animalium ejusdem speciei, quæ dicuntur filii cum sint ab uno, debent esse similia secundum speciem externam producenti: quod si fieret vix specialem aliquam similitudinem sensibus perceptibilem haberent cum suo producente, quam non haberent cum aliis ejusdem speciei, adeoque non amplius essent filii quam plantæ vel arbores. Secundo, modò haberent similitudinem cum suo producente, nihil curandum est an etiam haberent cum aliis suæ speciei, hoc enim haberent tantum per accidens, illud ex vi suæ generationis. Tertio, quia detecto bruta vel homines vix aliquam habent similitudinem cum producente sensibus perceptibilem, quam non habeant etiam cum aliis suæ speciei, cum & hi sapius quam arbores, & bruta majorem cum aliis individuis suæ speciei, quam cum suo producente habeant similitudinem externam.

VIII. *Major* in primum sentent. dist. 13. quæst. 1. & *Vasquez* disp. 113. cap. 2. num. 6. amplius dicunt, asserunt enim non tantum arborem vel plantam ex hoc non esse filiam, quod non sit à principio cognoscente, sed nec ipsius productionem esse generationem: verum cum productio arboris sit processio viventis à vivente in similitudinem naturæ in quo stat essentia generationis, existimo verius, esse solummodò rationem cur non sit nec dicatur filia.

IX. Ex his ad ulteriora gradum faciens, dico, si ita est quod idem arbor non est, nec potest dici illius arboris filia ex cuius semine procedit, quia non est ab eâ tanquam à principio cognoscente, consequenter nec brutum erit aut dici poterit nisi valdè improprie & abusive alterius bruti filius, aut hoc illius Pater: tum quia cognitio bruti producentis non est cognitio nisi valdè improprie, tum maxime quia illa cognitio nihil facit ad productionem istius bruti, nec enim ad illam procedit bru-

tum ex cognitione, sed imperè naturæ? ut quid autem requireretur ad rationem filii quod esset à principio cognoscente, si cognitio nihil faceret in hoc ad illius productionem?

Dices, potest arte demonis, sine viri consensu aut scitu, semen ab illo extrahi & misceri foemineo semini intra matricem, ac ex inde homo procreari. Respondeo quidquid sit de isto casu quem Physicis relinquo, prolem istam non futuram filium aut filiam istius viri vel foeminae, quia non procedit ab ipsis scientibus & volentibus generare, quare hæc proles habebit hoc tantum quod sit ab illis genita vel producta, non verò filia.

Itaque ex his, esse genitum latius patet quam esse filium, quia ad esse geniti sufficit esse à vivente in similitudinem ejus: ad esse filii autem requiritur præterea, ut sit à vivente cognoscente & procedente ad generandum ex cognitione, atque adeò ex affectu seu voluntate generandi: cuius rei hæc ratio reddi potest, quod prima Paternitas, à quâ omnis alia, & quarum proinde norma est & mensura, est per viam cognitionis: ex cognitione enim, & ut volunt Scotus & Cajetanus, ex affectu & voluntate generandi procedit Pater in divinis ad generationem filii sui, imò per cognitionem generat illum.

Ex his facilis sit & plana proposita Sancti Patris Augustini cap. præced. doctrina de Divi Iosephi paternitate, quod scilicet firmitus sit & perfectus Christi Pater, quàm ceteri Patres ordinarii sint Patres eorum quos ex concubitu generant: inter hos enim alii sunt libidinosi, qui uxoribus non propter prolem, sed propter libidinem conjunguntur: alii Temperantes, qui malent à Deo prolem accipere, quam ipsi per se generare, ne quo etiam tales cadere consueverunt, ipsi descendere cogentur: & quidem si de prioribus est sermo, hicum brutali more, non divino, hoc est ex solo libidinis pruritu, ut bruta, non prolis affectu, ut Deus, in copulam proruant, cur magis essent Patres eorum quos sic generant, quàm bruta, cum non aliter procedant ad generandum quàm illa? & licet vulgò dicantur

dicantur Patres sicut alii, quia in nominibus appellativis, quæ sunt pro omnibus instituta, non attenditur quid in aliquibus casibus particularibus contingat, revera tamen non sunt Patres magis quam bruta, quia deficiunt hi sicut illa, in eo in quo stat formale paternitatis, quod est procedere ad generationem ex ratione seu cognitione, atque ad eam ex affectu & voluntate generandi: si verò de posterioribus, id est temperantibus agitur, quia ex Divo Augustino in omni concubitu etiam sanctissimo post naturam per peccatum viciatam, quantumvis ab his proles ex illo intendatur, non possunt tamen dum illud agunt, ita suspendi in Domino, ut non ad libidinem quam sentiunt recurventur, fit, ut cum in ipso actu quo fiunt Patres, de sublimi illo ad brutalem morem, si non omnino corrumpant, saltem valde declinent, fit, inquam, quod recedant etiam à perfectione paternitatis in ipso formali, ut proinde his, quantumvis temperantes sint, adhuc beneficium futurum iri pronunciet Augustinus, si à Deo proles sine concubitu daretur, ut quo cadere consueverunt, nec descendere cogentur.

XIII. At in Divo Iosepho fuit purissimus ex sublimissimâ & divinissimâ cognitione affectus habendæ prolis, cum potius elegerit non habere quam ex concubitu habere, ne quo etiam temperatissimi cadere consueverunt, & ipse descendens caderet, ac propterea hoc ipso modo utique purissimo accipere meruit, id est à Deo vices ejus suppletæ à quo (cum taliter dare decrevisset) specialissimè movebatur.

XIV. Ad argumentum igitur in sine præcedentis Capitis propositum contra nostram & Divi Augustini sententiam, Respondeo, verum esse quod illi qui ex concubitu generant, sint magis principium seu causa suorum filiorum, quam Divus Iosephus sit Christi, propter rationem in eodem argumento allatam, non tamen propterea sunt magis patres, quia licet concubitus faciat generantem, non tamen semper patrem: Cum enim primò Divus Iosephus, ut ne caderet in libidinem, abstinere voluerit à concubitu, & commi-

serit se pro prole Divinæ Providentiæ modo à nobis notatò primò allato: Atque ob id secundò Deus vices ejus suppleverit ex intentione vices ejus suppleendi & implendi præconceptâ voluntatem quâ decreverat ipsum efficere Patrem Iesu, habuit quod est materiale & quod est formale in paternitate. Materiale quidem minùs propriè quam ceteri patres, generare enim quod est quasi materiale non habuit per se nec ceteri, sed in hoc Deus supplevit ejus vices, ut diximus. Formale magis propriè habuit quam ullus illorum, cum in libidinosis nihil sit illius, in aliis verò sit valde imminutum per libidinem in ipso actu generandi supervenientem: At maxime per formale attenditur quæ res sit: unde cum penes formale, omnes Divus Iosephus superet patres, qui ex concubitu sunt patres, omnibus etiam firmiter est & perfectius dicendus pater.

Instabis, si firmiter est Pater Christi & perfectius, quia castius quam illi qui ex concubitu generant, cum ex Philosophis omnibus plus teneatur proles patri quam matri, quia pater in generatione est potior, omnino sequeretur plus teneri Christum ipsi quam Beatæ Virgini, atque ad eam cum ex hoc unice colligat Ecclesia, Sancti Patres, Doctores, & Fideles omnes, universas excellentias & prerogativas Gratiæ, Gloriæ Beatæ Virginis, quod scilicet sit Mater Christi, sequeretur omnino quod cum Divo Iosepho magis obligaretur ex paternitate, majora quoque ei contulisset, sicque hic illam in gratiâ, meritis, & gloriâ præcederet quod ab Ecclesiæ & omnium sensu Catholicorum alienissimum est, & sine ullâ ambiguitate falsum, ergo & illud unde sequitur.

Respondeo, esto Divus Iosephus sit firmiter Christi Pater & perfectius quam sint ceteri patres eorum quos genuerunt, quia castius: attamen non ita perfectè ac si Christum ipse genuisset, ratio est quia si ipse genuisset præter hoc quod nunc habet, haberet etiam rationem principii per se, quam nunc non habet: Atqui dum dicunt Philosophi plus teneri prolem patri quam matri, faciunt comparationem inter patrem

patrem & matrem qui genuerunt prolem: Cùm ergò Divus Josefhus non genuerit; nec ita perfectè est pater ac si genuisset. Quare nec valet comparatio illius cum purissimâ illâ Matre quæ de se genuit, quæ totam sola materiam ex quâ compactum est Christi Corpus subministravit: sed quandoquidem hæc illum præcedat tam in materiali quia per se, quàm in formali quia non à recto deflexit cum libido, omninò eum in gratiâ, meritis & gloriâ antecellit. In his tamen omninò illi suppat Divus Josefhus, quia ejus paternitas proximè ad Maternitatem Divæ Virginis accedit.

XVII Instabis iterùm, quomodo hæc inter se coherent quod sit firmius Pater Christi & perfectius quàm illi qui ex concubitu generant, qui habent rationem principii respectu filiorum, non verò ita perfectè ac si ipse genuisset, quo casu haberet rationem principii quam non habet? Respondeo nullam hîc esse implicantiam: quia si genuisset, habuisset rationem principii per se, ut diximus, quam non habet, ac deinde cum remotâ libidine ex solâ ratione genuisset, ut & in statu innocentia genuissent homines ex doctrinâ omnium Theologorum præunte Divo Augustino tomo 7. lib. 1. de Nuptiis & Concupiscentiâ: id enim ei Deus dedisset si voluisset ex homine gigni, quia sic Deum gigni oportuisset, atque ita omnem patris perfectionem habuisset.

XVIII Objicies, Paternitas Divina est prima, & à quâ omnis Paternitas quæ in calis & in terra nominatur. ad Ephes. cap. 3. vers. 15. ergo est regula cæterarum, id est cæteræ, ut sint veræ, ad illius normam esse debent: sed hæc Divina Paternitas est per generationem, ut constat ex psalm. 2. vers. 7. psalm. 109. vers. 4. ad Hebr. cap. 1. vers. 5. ergo & illa debent esse per generationem. Respondeo ad hoc argumentum, Regulam illam philosophicam in quâ nititur debere intelligi prout verba axiomatis sonant, de illis quæ sunt in eodem genere & ordine: nam ita fert axioma. *Primum in uno quoque genere est regula & mensura cæterorum.* At paternitates creatæ non sunt in eodem genere cum

Divinâ, & ideo non est necesse quod ille sint omninò ad normam hujus. Idcirco verò Divina Paternitas est per generationem, quia cùm sit divina, est omnium perfectissima, & omnium aliarum perfectiones complectitur, perfectior est autem illa quæ est per generationem omnibus aliis, & ideo licet Paternitas D. Josefhi sit vera & perfectior aliis creatis, non ita tamen perfecta ac si fuisset per generationem.

CAPUT XVIII.

Recollectio huc usque dictorum de hac Paternitate cum aliâ novâ ratione pro manifestâ.

EX dictis hæcenus patet quàm merito ob Evangelistis sacris dicatur D. Josefhus Pater Jesu, esto de cætero ad ejus generationem effectivè non concurrerit, quod non fuit necesse, ut tam multis probavimus: si enim Patres ordinarii & carnales dicuntur, & sunt verè Patres *generatione*, quam tamen ipsi non posuerunt per se, sed Deus nomine ipsorum ad exigentiam dispositionum naturalium ab ipsis per semen à se emissum introductarum, ut vidimus supra cap. 12. cur amabo D. Josefho istam qualitatem Patris, quam ei sacra Scriptura locis supra cap. 1. n. 9. citatis tam disertè attribuit, denegabimus? curve non poterit esse Pater Jesu verè maximè alio modo quàm *generatione*, per actionem à Spiritu sancto, ejus vices in uxore suâ jure matrimonii secum unâ supplente, positam ex vi electionis ejus æternæ in Patrem ex parte Dei, tum deinde ex parte ipsius D. Josefhi, ex vi divinissimi illius actus fidei, quo credidit Deum posse dare viro ex uxore suâ prolem vel per conjunctionem, vel citra illam, nec se habituram prolem quantumvis opus carnis facienti, si Deus habere noller, daturum autem eidem operi carnis pro iplo renuncianti, si habere veller, juxta ea quæ diximus cap. præcedenti num. 1.

Secundò, si Deus potest ex lapidibus II
in